Östergötlands läns författningssamling

Länsstyrelsen

ISSN 1401-3665

05FS 2026:3
Utkom från trycket
den 4 februari 2026

Länsstyrelsen i Östergötlands läns föreskrifter om bildande av Födekullas naturreservat i Ydre kommun;

Beslutade den 2025-12-03
Dnr 511-9890-23

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som framgår av den heldragna svarta linjen på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet. Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Länsstyrelsen upphäver med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken Länsstyrelsens beslut från 25 september 1998 [2310-795-97 (0512-212)] om naturreservatet Födekulla med tillhörande skötselplan.

Syftet med Födekullas naturreservat är att bevara biologisk mångfald och bevara samt återskapa värdefulla naturmiljöer. Områdets äldre barrnaturskogar samt ädellövmiljöer med ingående ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och

Utgivare
Rebecka Djerfsten, Länsstyrelsen

Tryckt av Länsstyrelsen,
Linköping

genom naturvårdsinriktad skötsel ges förutsättningar till en ökad biologisk mångfald. Områdets yngre bestånd av likartad barrskog ska genom naturvårdsinriktad skötsel få en ökad mångfald av arter och strukturer. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk och andra skadliga åtgärder och utvecklas genom naturliga processer i kombination med naturvårdande skötselåtgärder. Åtgärder för att gynna biologiskt värdefulla trädindivider och åtgärder för att gynna biologisk mångfald i planterade skogsbestånd genom röjning, eller avdödning av barr och lövträd kan bli aktuella. Åtgärder för att skapa död ved och luckighet samt gynna tall och tallföryngring kan bli aktuella, inklusive naturvårdsbränning/brandefterliknande åtgärder. Omvälvande störningar i form av bland annat insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skälen enligt 7 kap. 5 § första stycket miljöbalken

Skälen för reservatsbeslutet är att områdets gamla barrblandskogar, tallskogar, och andra naturtyper, erbjuder livsmiljöer för många av skogsbruk missgynnade arter i flera artgrupper. Dessa miljöer innehar en mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer, bland annat flera hotade arter och signalarter i en rik kryptogamflora. Här finns gott om gamla träd och död ved och värdena är till stor del knutna just till förekomsten av gamla träd och död ved, såväl stående som liggande. Området skyddas särskilt på grund av dessa höga biologiska värden.

Naturtyperna i reservatet ingår i en grön infrastruktur för gran och tall. Det innebär bra förutsättningar för en stor andel av de hotade och skyddskrävande arter som lever i denna naturtyp att kunna fortleva i landskapet i livskraftiga bestånd.

Reservatsföreskrifter

Förutom de förskrifter som anges nedan gäller också annan lagstiftning i reservatet.

A. Inom reservatet gäller följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning i mark eller vatten;

2. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;

3. uppföra byggnad, eller annan anläggning, såsom exempelvis mast, torn, väg eller ledning i luft, mark eller vatten;

4. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motorfordonstrafik;

5. anordna upplag;

6. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;

7. ändra floran eller faunans sammansättning genom att införa nya arter för området;

8. att jaga annat än älg, rådjur, hare och räv inom restriktivt område (bilaga 1).

A-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen ägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande åtgärder genomförs inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;

2. iordningställande, markering och underhåll av friluftsanläggningar som informationstavlor, vandringsled, grillplats samt eventuellt ytterligare anordning för friluftslivet;

3. naturvårdande skötsel genom friställning av vidgreniga och ljusgynnade träd, veteranisering, röjning, fällning av yngre träd samt ringbarkning eller annan typ av metod för att skapa död ved;

4. naturvårdsbränning och/eller brandefterliknande åtgärder;

5. småskaliga riktade åtgärder för hotade arter kan bli aktuella i delar av området, såsom markstörning, holkar, sandbäddar för pollinerare eller hävd;

6. bekämpning av invasiva eller för området främmande arter;

7. begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar;

8. hydrologisk återställning;

9. undersökningar eller uppföljning av växt- och djurliv samt av mark- och vattenförhållanden och uppföljning av förvaltningsåtgärder;

10. åtgärder för att skydda kultur- eller fornlämning från skada som att röja eller ta ner träd som växer i eller hota falla över lämningen.

B-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken.

C. Länsstyrelsen beslutar att utöver vad som annars gäller ska följande föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom reservatet gälla. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;

2. gräva upp kärlväxter, plocka mossor, lavar eller svampar med undantag av matsvamp;

3. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, gräva, rista, hacka eller måla;

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

4. utföra undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

C-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Undantag från föreskrifterna

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård, skötsel och uppföljning och som framgår av föreskrifter under B. Föreskrifterna under C ska inte utgöra hinder för att samla enstaka individer ryggradslösa djur eller enstaka exemplar av kryptogamer för artbestämning.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uttransport av fällt vilt med stöd av terrängkörningsförordningen. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för eventuell skyddsjakt, eftersök och avlivning av skadat vilt, jakt på invasiva arter samt jakt på moderlöst vilt. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador. Föreskrifterna ovan ska heller inte utgöra hinder för att använda, tillse och underhålla befintliga jakttorn.

Träd som riskerar att falla från naturreservatet på objekt så som ledning, byggnad, tomt, kulturlämning, anläggning eller anordning, får efter avstämning med förvaltaren fällas och placeras inom naturreservatet.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av befintliga anläggningar i nuvarande omfattning och enligt servitut och avtal så som:

- Underhåll och nyttjande av befintliga vägar. Vägar får underhållas så att de motsvarar ursprunglig funktion/standard. Träd och grenar som faller från naturreservatet över vägområde får kapas och läggas inom naturreservatsområdet. Träd som riskerar att falla från naturreservatet, över vägarna, får efter samråd med förvaltaren fällas och placeras inom naturreservatet. Delar av grenar och toppar av träd och buskar som lutar över vägarna får kapas.

- Träd som riskerar att falla från naturreservatet på objekt så som ledning, byggnad, tomt, kulturlämning, anläggning eller anordning, får efter avstämning med förvaltaren fällas och placeras inom naturreservatet.

- Underhåll och skötsel av befintliga anläggningar såsom VA- ledningar och elanläggningar (elledningar, nätstationer etc.), enligt gällande servitut och avtal efter avstämning med förvaltaren. Även kompletterande nya elanläggningar i mindre skala kan bli aktuella efter tillstånd av Länsstyrelsen.

Upplysning om andra gällande bestämmelser

Länsstyrelsen vill påminna om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller för området, bland annat kulturmiljölagen (1988:950), terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng, fiskelagen (1993:787) och Havs- och vattenmyndighetens författningssamling och Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena. Delar av området utgör strandskyddsområde och strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken. Bryggor och byggnader uppförda efter 1975 kräver dispens från strandskyddsbestämmelser. Vattenuttag utgör en vattenverksamhet enligt 11 kap. 2 § MB och kan kräva tillstånd. Enligt fridlysningsbestämmelserna är alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa svamp-, växt och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen. Enligt 7 kap 1 § miljöbalken ska var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den. Samråd enligt 12 kap. 6 § MB kan komma att krävas för verksamheter som inte är begränsade i föreskrifterna.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 4.

Förvaltare för naturreservatet ska vara Länsstyrelsen Östergötland.

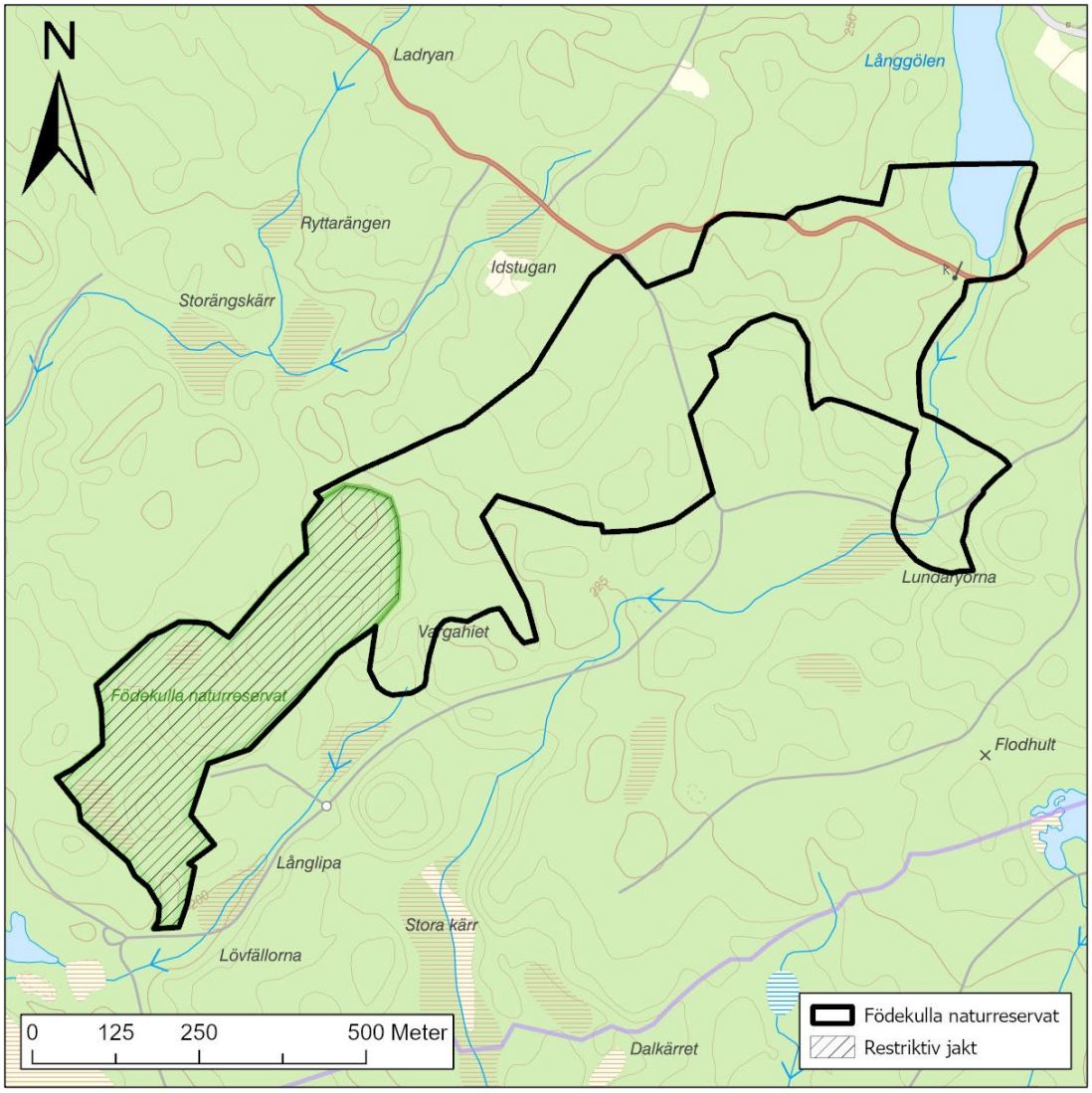
Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avdelning C, vilka gäller omedelbart.

Gunilla Svantorp

Staffan Carlsson

*Skötselplanen är utesluten här. Den har diarienummer 511-9890-23 och finns på länsstyrelsen.

Bilaga 1.

Figur 1. Beslutskarta över Födekulla naturreservat, NVR-id 2001722.
Naturreservatet är avgränsat med heldragen svart linje och det rastrerade området visar restriktiv jakt (se beslut).

© Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.

POSTADRESS:
581 86 LINKÖPING

BESÖKSADRESS:
Korsningen Storgatan 23 och S:t Larsgatan 28

TELEFON:
010-223 50 00

TELEFAX:
013-10 13 81

E-POST:
ostergotland@lansstyrelsen.se

WEBBPLATS:
www.lansstyrelsen.se/ostergotland

ORGANISATIONSNUMMER
202100-2270